
Kyrkomötet Organisationsutskottets betänkande 2013:3

Församlingens grundläggande uppgift

Sammanfattning

I motion 2013:1-4 föreslås att det i kyrkoordningen ska införas en förklaring av kyrkans grundläggande uppgift. Förslagen innebär att varje aspekt av den grundläggande uppgiften; gudstjänst, undervisning, diakoni och mission ska tillföras en förklaring. Utskottet anför att motionernas detaljerade beskrivning av de fyra aspekterna på den grundläggande uppgiften riskerar att omöjliggöra mångfalden av lokala gestaltningar och står därför i strid med kyrkoordningsregleringens syfte och funktion. Utskottet anser vidare att texterna riskerar att allvarligt undergräva den mångfald och variation i kyrkosyn, människosyn och kunskapssyn som ryms i kyrkan idag. Utskottet menar också att om de föreslagna texterna infördes i kyrkoordningen skulle detta kunna ge intryck av att den grundläggande uppgiften är fyra klart särskiljbara uppgifter. Slutligen anför utskottet att det är uteslutet att anta de i motionerna framlagda textförslagen utan omfattande beredning och förankringsprocess. Utskottet föreslår att motionerna avslås.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2013:1.
2. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2013:2.
3. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2013:3.
4. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2013:4.

Motionernas förslag

Motion 2013:1, av Berth Löndahl m.fl., Kyrkans grundläggande uppgift – gudstjänst

Kyrkomötet beslutar att i kyrkoordningen infoga en förklaring av kyrkans grundläggande uppgift, gudstjänst, enligt följande lydelse:

Gudstjänst

Gudstjänsten är församlingens grundläggande kallelse. I gudstjänsten samlas församlingen för att under tillbedjan och lovsång ta emot Gud, Fadern och Sonen och den helige Ande, då han kommer till oss i Ordet och sakramenten. Församlingen har att leva så att den söndagliga mässan är hennes centrum. Kring den kan kompletterande gudstjänster olika till karaktären växa. Exempel på sådana gudstjänster kan vara veckomässor, familje-, musik-, tema-, vardagsgudstjänster. Arbetet med gudstjänstlivets fördjupning och vitalisering ska vara en fortgående process i samverkan mellan präster och lekmän.

Mål för församlingens gudstjänster är därför

- att gudstjänsterna ska vara hela församlingens gudstjänst

- att gudstjänsterna ska vara både förnyande och ha sina rötter i kyrkans liturgiska erfarenhet
- att gudstjänsterna ska uttrycka tillbedjan av den Treenige med en kristocentrisk och bibliskt förankrad förkunnelse
- att vidga engagemanget och de mångas ansvarstagande men också öppna för den mottagande stillheten
- att öka antalet såväl regelbundna som mer tillfälliga gudstjänstfirare
- att gudstjänsten ska firas så att den är en sändning för församlingens uppdrag i diakoni, undervisning och mission.

Detta betyder

Om högmässan:

Grundregeln är att högmässa firas varje söndag och helgdag (dock inte på långfredagen). Högmässan firas i enlighet med Kyrkohandboken enligt de alternativ som har arbetats fram i samråd mellan präster och medarbetare. Högmässan leds av präst i förkunnelse och sakramentsförvaltning och med mångas delaktighet i olika uppgifter.

Om övriga gudstjänster:

Församlingens hela verksamhet ska i möjligaste mån integreras och ta sin utgångspunkt i gudstjänsten. Gudstjänstlivet bör därför vara varierat med kompletterande gudstjänster under veckan.

Om gudstjänsten och kyrkomusiken:

Musiken fyller en viktig funktion i kyrkans liv. Dess främsta uppgift är att vara gudstjänstmusik inriktad mot den söndagliga mässan men kan kompletteras på ett varierat sätt.

Om kyrkliga handlingarnas gudstjänster:

Dop-, vigsel- och begravningsgudstjänst ska genomföras så att de både är förankrade i Kristi kyrkas tro och tradition och har ett personligt tilltal för de berörda.

Motion 2013:2, av Berth Löndahl m.fl., Kyrkans grundläggande uppgift – undervisning

Kyrkomötet beslutar att i kyrkoordningen infoga en förklaring av kyrkans grundläggande uppgift, undervisning, enligt följande lydelse:

Undervisning

Undervisningen hämtar sin inspiration i församlingens gudstjänst med dess läsning av Guds Ord och förkunnelse. Den har sin förebild i Jesu undervisning av lärjungarna och dem Han mötte. Undervisningen har att lyfta fram kyrkans bekännelse till Jesus Kristus såsom Guds Son, vår Herre. Undervisningen ska vara öppen och tydlig, enkel och fördjupande, känna Guds Ords svar på människans livsfrågor och vara lyhörd för hennes längtan och sökande. Undervisningen ska ske i respekt för den enskildes integritet och i iver för att lära alla vad Jesus Kristus har befallt.

I detta arbete har församlingens ämbetsbärare, förtroendevalda och anställda ett särskilt ansvar men kallelsen att undervisa om kristen tro gäller alla, var och en i sitt sammanhang och efter sin förmåga.

Mål för församlingens undervisning är därför

- att vara en miljö där människor i alla åldrar ges möjlighet till undervisning i former som svarar både mot sökarens undran och mot ett behov av fördjupning för den som under lång tid har delat kyrkans tro och liv

- att befrämja undervisning med stor bredd, förankrad i biblisk och apostolisk tro likaväl som samtidsorienterad och samhällsmedveten
- att uppmuntra och inspirera föräldrar och andra att i sina hem vara förebilder och förebedjare för barnen så att de tillsammans med församlingen leder dem på trons väg genom livet.

Detta betyder

Om undervisningen i gudstjänsten

All undervisning i församlingen utgår från söndagens mässa med dess förkunnelse i ord och liturgi. Församlingens präster har därför ett särskilt ansvar att förkunna i trohet mot Guds Ord och så väcka längtan till fördjupad kunskap om Kristi kyrkas tro, bekännelse och lära och till personlig omvändelse, tro och bekännelse till Jesus Kristus som Herre.

Om undervisningen av barn och ungdomar

Församlingen ska erbjuda undervisning för barn och ungdomar. Den har också att erbjuda undervisning av barn om nattvarden. Församlingens gudstjänster ska om möjligt formas så, att där också ges undervisning för barn och ungdomar.

Om konfirmandundervisningen

Församlingen erbjuder konfirmationsundervisning enligt Svenska kyrkans riktlinjer. I undervisningen ska ingå även läger och ett varierat gudstjänstfirande.

Om undervisningen av vuxna

Församlingen ska kontinuerligt erbjuda undervisning för vuxna. Sådan undervisning kan vara olika former av grundkurser i kristen tro, dop- och konfirmandundervisning för vuxna och fördjupande samtal.

Om relationen till skolor och förskolor

Församlingen ska måna om goda relationer till skolor och förskolor.

Om undervisning och kyrkomusik

Kyrkomusiken är en del i församlingens undervisning. Musiken i söndagens mässa likaväl som i musikgudstjänster och andra sammanhang ska bekräfta och stärka kyrkans tro.

Om att genom undervisning rusta lekmännen i sitt uppdrag

Undervisningen ska syfta till den enskildes personliga växande och fördjupning likaväl som till att medvetandegöra vars och ens ansvar och delaktighet i församlingens gudstjänst, diakoni, undervisning och mission. Genom detta ska undervisningen rusta till ett liv i Kristi efterföljd.

Motion 2013:3, av Berth Löndahl m.fl., Kyrkans grundläggande uppgift – diakoni

Kyrkomötet beslutar att i kyrkoordningen infoga en förklaring av kyrkans grundläggande uppgift, diakoni, enligt följande lydelse:

Diakoni

Diakonin har sin förebild i Kristi kärlek och det är Kristi församlings kallelse att göra denna kärlek synlig i nuet och så visa att hon i varje människa känner igen Guds avbild. Den växer som en självklar konsekvens ur församlingens liturgi och är dess Guds-tjänst i vardaglig och praktisk handling och i medmänsklig omsorg. Genom diakonin har församlingen att tjäna Kristus till människors bästa (Kol. 1:7).

Församlingen har att arbeta för att detta förverkligas i det lokala sammanhanget. Arbetet ska ske i enlighet med Kristi kyrkas tro och bekännelse, i respekt

för den enskildes integritet och sträcka sig till var och en som oavsett religion och etnisk tillhörighet behöver möta ett diakonalt ansvar.

När diakonin lever genom de av Kristus kallade – diakoner och lekmän – blir den även ett vittnesbörd om kyrkans bekännelse till den Treenige Guden. Arbetet med diakonins utveckling och vitalisering ska vara en fortgående process i samverkan mellan diakon, präster och lekmän.

Mål för församlingens diakonala arbete är därför

- att inom församlingen uppsöka, hjälpa och stödja dem som är i kroppslig och själslig nöd, vara ett barmhärtighetens tecken i samhället och i allt tjäna Kristus i vår nästa
- att stärka den enskilde kristne till ett diakonalt ansvarstagande i sitt dagliga sammanhang
- att anställda, medarbetare och lekmän har en diakonal uppgift, var och en inom sitt sammanhang.

Detta betyder

Om liturgi och diakoni

Diakonin utgår från söndagens mässa, i vilken diakonen för att synliggöra att diakonin är hela församlingens uppgift har att regelbundet medverka.

Om det diakonala ansvaret

Diakonin är hela församlingens ansvar. Diakonen personifierar detta ansvar och har att under kyrkoherdens ledning leda det diakonala arbetet och även verka för att det finns ett nätverk av frivilliga medarbetare, som stärker arbetet. Till ansvaret hör att kontinuerligt bedöma aktuella behov och förändringar inom församlingens och pastoratets område. Det diakonala arbetet ska vara förankrat i den verklighet i vilken församlingen lever och formas därför lokalt. Diakonen och dennes medarbetare har att aktivt söka dem som på olika sätt lider nöd. Vid behov kan samverkan ske med samhällets olika myndigheter.

Om den världsvida diakonin

Församlingens diakoni är en del av såväl Svenska kyrkans som den världsvida Kristi kyrkas diakoni. Lokalt synliggörs detta genom opinionsbildning och medvetandegörande om utsatta grupper som hemlösa och flyktingar samt att kollekt regelbundet tas upp med diakonal inriktning lokalt och globalt.

Motion 2013:4, av Berth Löndahl m.fl., Kyrkans grundläggande uppgift – mission

Kyrkomötet beslutar att i kyrkoordningen infoga en förklaring av kyrkans grundläggande uppgift, mission, enligt följande lydelse:

Mission

Missionen växer som en konsekvens ur församlingens gudstjänst. Från mässan sänds var och en till att vara en Kristi missionär i sitt sammanhang. Liksom församlingen har att samlas till gudstjänst inför Guds ansikte, så har hon att på Hans uppdrag gå ut i världen för att där visa på sin Herre.

Därför är församlingens mission dels uppdraget att lokalt vittna om den kristna bekännelsen till Jesus Kristus som Guds Son, dels vara en del i Kristi kyrkas mission i världen. Hon har att i missionen vara tydlig och öppen om sin bekännelse, trogen det uppdrag som Herren Jesus Kristus har gett henne i missionsbefallningen.

Även om församlingens ämbetsbärare har ett ansvar också för missionen är det lekmännens kallelse att vittna om Jesus Kristus. Förtroendevalda, anställda, andra

medarbetare och allt kyrkfolk har att i sina dagliga miljöer i tro och liv visa på den kristna trons livsavgörande innebörd.

O 2013:3

Mål för församlingens mission är därför

- att i trohet mot Jesu kallelse i missionsbefallningen och i respekt för den enskilda människan vara en miljö för möten med människor så att samtal uppstår där alla, oavsett ålder, kön, ras, språk eller religion ges möjlighet att finna en väg till kristen tro
- att uppmuntra var och en som samlas till gudstjänst att i sina egna sammanhang såsom hem, arbete eller boendemiljö med sitt liv och sin bekännelse visa på kristen tro
- att arbeta för att i möjligaste mån finnas där människor möts, som t ex skola, föreningsliv och andra sammanhang
- att fira evangeliserande gudstjänster öppna för dem som söker
- att ta del i missionen i världen och erinra om att missionsuppdraget gäller lokalt och globalt. Till detta hör att medverka till att möten sker med kristna från församlingar i andra delar av världen.

Detta betyder

Om missionen och gudstjänsten

Församlingens gudstjänster ska vara sändande så att var och en som samlas erinras om missionsansvaret i sitt dagliga sammanhang. Likaväl som församlingen samlas till gudstjänst har hon att gå ut därifrån för att leva i sin kallelse i världen.

Om det öppna samtalet

Församlingen har att medverka till att öppna och förutsättningslösa möten sker och samtal kan föras. Detta kan göras genom att församlingen finns närvarande i den lokala miljön där samtal förs.

Om att uppmuntra lekmän till mission

Gudstjänster och undervisning ska stärka lekmännens identitet som Kristi vittnen och ge mod till att vara tydliga och öppna om kristen tro. Den avgörande missionen lokalt sker inte genom att församlingen inbjuder och samlar människor utan genom att den är närvarande varhelst människor kommer samman.

Om kyrkomusiken i missionen

Kyrkomusiken har del i missionsansvaret och ska med sin mångfald i stil och uttryck öppna för sökande och långtande människor.

Om information och mission

Församlingen ska ha en genomtänkt informationsstrategi, vilken regelbundet ska revideras och analyseras för bästa möjliga genomslag.

Om församlingens öppna kyrkor som mission

Församlingens kyrkor är i den lokala miljön viktiga tecken på att Gud i varje ögonblick söker varje människa och att alla kallas att söka Gud. Dessa ska därför i största möjliga utsträckning hållas öppna.

Om delaktighet i missionen i världen

Församlingen har del i Kristi kyrkas världsvida missionsansvar. Den delaktigheten kan synliggöras genom exempelvis kollekt, vänförsamlingar och möten med andra kyrkor i världen.

Yttrande från Läronämnden

Läronämnden har yttrat sig över motionerna i Ln 2013:4y, bilaga 1.

Yttrande från andra utskott

Kyrkorättsutskottet har yttrat sig över motionerna i Kr 2013:4y, *bilaga 2*.

Gudstjänstutskottet har yttrat sig över motionerna i G 2013:1y, *bilaga 3*.

Bakgrund

Regleringen av den grundläggande uppgiften

I såväl 4 § i lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan som 2 kap. 1 § och inledningstexten till andra avdelningen i kyrkoordningen anges att församlingens grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission.

Formuleringen om församlingens grundläggande uppgift infördes med kyrkoordningen. I kyrkolagen fanns förvisso en bestämmelse som, såvitt det här är av betydelse, angav att "... främjande av kyrkans gudstjänstliv och undervisning samt diakoni och evangelisation" var en församlingsangelägenhet. Regeln syftade dels till att ange en begränsning av vad de utdebiterade skattededlen fick användas till och dels till att klargöra avgränsningen mellan församlingens och den borgerliga kommunens kompetens. Nuvarande beskrivning har en helt annan utgångspunkt och beskriver på ett mer aktivt sätt församlingens uppgift vilket innebär att församlingen har en uttrycklig skyldighet att utföra det som anges i bestämmelsen. Ambitionsnivån och hur uppgifterna ska utföras bestämmer dock församlingen i hög grad själv.

Att kyrkoordningens formulering av den grundläggande uppgiften också återfinns i lagen om Svenska kyrkan hindrar i sig inte att man i kyrkoordningen ytterligare preciserar eller exemplifierar den grundläggande uppgiften. Under utarbetandet av kyrkoordningen ansåg också flera remissinstanser att t.ex. bönen, den sakramentala gemenskapen och själavården borde lyftas fram i beskrivningen. Centralstyrelsen anförde mot detta att, även om det var möjligt att i kyrkoordningen konkretisera beskrivningen fanns det goda skäl att försöka begränsa reglerna till det som är just grundläggande och som särskiljer församlingen från övriga nivåer i Svenska kyrkan. Ett sådant skäl var enligt Centralstyrelsen att det knappast gick att göra en uppräkningslista av alla församlingens angelägenheter som kunde göra anspråk på att vara fullständig och heltäckande. Ett annat var att de mer preciserade angelägenheterna kunde behöva beskrivas på olika sätt allt eftersom samhället och Svenska kyrkans arbetsformer utvecklades, medan den grundläggande uppgiften fick förutsättas vara mer beständig över tiden.

Den grundläggande uppgiften är skriven i singularis vilket tydliggör att det handlar om en uppgift som i sig består av fyra huvuddelar. Den teologiska expertgruppen anförde under utredningsarbetet att det vare sig praktiskt eller teoretiskt gick att dra några skarpa gränser mellan uppgifterna utan att det var fråga om olika överlappande aspekter på kyrkans liv och uppdrag.

Med kyrkoordningen tillkom också bestämmelser om församlingsinstruktion. Enligt 57 kap. 5 § ska det för varje församling finnas en församlingsinstruktion som bland annat ska innehålla ett pastoralt program för församlingens grundläggande uppgift. Vid 2006 års kyrkomöte uttalade Tillsyns- och uppdragsutskottet att församlingsinstruktionen bör ha karaktären av ett identitets- och grunddokument byggt på teologiska reflektioner om församlingens uppdrag i det sammanhang där den är satt att verka (TU 2006:4).

Genom kyrkomötets beslut 2012 om strukturförändringar kommer, fr.o.m. den 1 januari 2014, de i en samfällighet (pastorat) ingående församlingarna att samverka även om den grundläggande uppgiften. Pastoratet kommer att ha det övergripande lokala ansvaret för att församlingarna fullgör sin grundläggande

uppgift. Vad som ligger i att pastoratet ska ha det övergripande ansvaret är inte närmare angivet i kyrkoordningen utan i stället ska i en gemensam församlingsinstruktion också redovisas hur ansvaret för församlingens grundläggande uppgift är fördelat mellan församlingarna och pastoratet. Även pastoratet kan direkt svara för sådan verksamhet som är ett utflöde av den grundläggande uppgiften.

Inledningstexterna i kyrkoordningen

Kyrkoordningen innehåller två typer av texter. Förutom renodlade rättsregler eller bestämmelser finns det, till kyrkoordningen som helhet, till dess olika avdelningar och till varje kapitel i femte avdelningen; *Gudstjänst*, korta teologiska inledningstexter i syfte att ge ett sammanhang och en bakgrund till de efterföljande bestämmelserna. Inledningstexterna tillkom med kyrkoordningen. I sin kyrkoordnings-skrivelse (CsSkr 1999:3) framhöll Centralstyrelsen att kyrkoordningen borde utformas och tillämpas på ett sätt som överensstämmer med vad som gällde i samhället i övrigt. Allmänna principer för en demokratiskt uppbyggd rättslig reglering utifrån den givna grunden skulle därför gälla när kyrkoordningen utarbetades. Samtidigt borde, menade man, kyrkoordningen som helhet kunna byggas upp på ett sätt som något skiljde sig från statliga författningar. Centralstyrelsen menade vidare att det var av värde att det framgick direkt av kyrkoordningens utformning att kyrkorätten kombinerade teologi och juridik. Förslaget med inledningstexter avsåg att tydliggöra den teologiska reflektionens primära betydelse för kyrkoordningens innehåll och utformning. I inledningstexten till kyrkoordningen som helhet anges att när bestämmelserna tillämpas ska inledningarna fungera som teologiska motiveringar till bestämmelserna och de kan därmed bli av betydelse för tolkningen. Det är dock inte möjligt att enbart på grundval av vad som står i en inledningstext avgöra vad som gäller rättsligt eller pröva om någon har brutit mot kyrkans ordning. Den gällande ordningen finns i bestämmelserna.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2013:1, 2013:2, 2013:3 och 2013:4.

Som anförts i bakgrundstexten består kyrkoordningen av bestämmelser och inledningstexter. Utskottet kan i likhet med Läronämnden och Kyrkorättsutskottet konstatera att motionärerna inte tydligt anger i vilken av dessa de föreslagna texterna avses ingå. Det ligger dock, med hänsyn till hur motionärerna beskriver motiven till sina förslag, närmast till hands att betrakta texterna som förslag till inledningstexter.

I likhet med vad Läronämnden anför i sitt yttrande konstaterar utskottet att kyrkoordningens reglering av den grundläggande uppgiften medvetet är utformad för att ge tolkningsutrymme för lokal och regional tillämpning. Motionernas detaljerade beskrivning av de olika aspekterna på den grundläggande uppgiften riskerar att omöjliggöra mångfalden av lokala gestaltningar och står därför i strid med regleringens syfte och funktion.

Enligt utskottets mening är det en styrka att det i vår kyrka finns utrymme för mer än en kyrkosyn vilket i sin tur skapar utrymme för en variation av människosyn och kunskapssyn. Att infoga de av motionärerna föreslagna texterna i kyrkoordningen skulle enligt utskottets mening riskera att allvarligt undergräva denna mångfald.

Som påpekas i Kyrkorättsutskottets yttrande är det viktigt att det tydligt framgår även av kyrkoordningen att den grundläggande uppgiften är en sammanhållen uppgift med fyra aspekter på kyrkans liv och uppdrag och att det inte går, vare sig praktiskt eller teoretiskt, att dra några skarpa gränser mellan dessa. Om de föreslagna texterna infördes i kyrkoordningen skulle detta enligt utskottet kunna ge intryck av att den grundläggande uppgiften är fyra klart särskiljbara uppgifter.

Utskottet vill slutligen framhålla att inledningstexterna i kyrkoordningen tillkom genom ett gediget arbete i den teologiska expertgruppen och efter omfattande remittering och noggranna överväganden i kyrkostyrelsen och kyrkomötet. Att anta de i motionerna framlagda textförslagen utan motsvarande beredning och förankringsprocess är enligt utskottets mening uteslutet. För att understryka problematiken i detta kan pekas på att Läronämnden i sitt yttrande anför att man funnit att de föreslagna texterna i sak rymmer oklarheter när det gäller bland annat diakonatets inriktning, gudstjänstens ställning, missionsteologi och traditionsförståelse och att de även riskerar att motsäga dokument som tidigare har antagits av Svenska kyrkan.

Mot bakgrund av det anförda och med hänvisning till vad Läronämnden och Kyrkorättsutskottet i övrigt anför i sina yttranden föreslår utskottet att kyrkomötet avslår motionerna.

Uppsala den 27 september 2013

På Organisationsutskottets vägnar

Torgny Larsson, ordförande

Fredrik Nilsson Björner, sekreterare

Beslutande: Torgny Larsson, ordförande, Marta Axner, Anton Härder, Anna Brandoné, Kristina Lejdström, Olle Reichenberg, Ann-Britt Åsebol, Anders Björkman, Conny Tyrberg, Camilla Widepalm Heurén, Per Lindberg, Sofia Särdaqvist, Peder Fohlin, Christer Kax Sundberg och Carin Åblad Lundström.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Aina Andersson, Micael Åsman, Sten-Arne Burman, Ingela Arheden, Bengt Kjellgren, Rolf Persson, Gudrun Carlsson, Sven-Erik Björklund, Per Ingvarsson, Marika Markovits, Ulla Littgren och Celina Falk.

Biskoparna Eva Brunne och Jan-Olof Johansson har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkans grundläggande uppgift

Läronämndens yttrande över motion 2013:1, 2013:2, 2013:3 och 2013:4

Kyrkoordningen består av två typer av texter: inledningstexter och bestämmelser. Av motionerna framgår inte i vilken av dessa de i motionerna föreslagna texterna skulle ingå.

Kyrkoordningens inledningstexter ger sammanhang åt, och teologisk och läromässig bakgrund till, kyrkoordningens bestämmelser. Om dessa inledningstexter har läronämnden i yttrande Ln 1999:3 sagt att

Kyrkoordningsförslagets inledningstexter skall uppfattas som en teologisk och läromässig bakgrund till Kyrkoordningens bestämmelser i respektive avdelning. De kastar ljus över det sammanhang i vilket de konkreta bestämmelserna är insatta och de ger relief åt bestämmelsernas utformning och är därmed viktiga bidrag till förståelsen av Kyrkoordningens regler. ... Dessa inledningstexter utgör däremot inte någon heltäckande beskrivning av vad kyrkan har att säga om de ämnesområden som regleras i Kyrkoordningen och är inte heller någon kortfattad utläggning av kristen tro. (...)

Inledningstexternas variation i uttryckssätt gör dem öppna för förståelse på flera plan, vilket hindrar en tolkning som skulle innebära att deras formuleringar är absoluta. Gudshemligheten kan inte skildras endast i ett perspektiv och de många uttrycksmedel som behövs för att ana Guds nåd kan här skönjas. Varje kristen har inom den gemensamma trons ram ofta en stor bredd i uttryck för och bilder av tron och dess innehåll

När det gäller kyrkoordningens reglering av den grundläggande uppgiften är den medvetet utformad för att ge tolkningsutrymme för lokal och regional tillämpning på de två pastorala nivåerna stift och församling.

Läronämnden finner därför att motionärernas förslag står i strid med kyrkoordningens syfte och funktion. Motionernas detaljerade beskrivning av gudstjänst, diakoni, undervisning och mission riskerar att omöjliggöra den mångfald av lokala gestaltningar som är ett uttryck för vår kyrkas tro, bekännelse och lära. Denna lokala rikedom av uttryck är väsentlig för luthersk kyrkoidentitet. I den Augsburgska bekännelsen sägs:

Och för kyrkans sanna enhet är det tillräckligt att evangelium rent förkunnas och sakramenten rätt förvaltas. Och för kyrkans sanna enhet är det nog att vara ense i fråga om evangeliets lära och förvaltningen av sakramenten. Och det är icke nödvändigt, att nedärvda människobud eller religiösa bruk eller yttre, av människor föreskrivna former för gudsdyrkan överallt äro lika. (Artikel VII)

Även om motionerna i sina detaljer rymmer mycket som speglar Svenska kyrkans tradition såsom den redan uttrycks i kyrkoordningen finner Läronämnden den föreslagna förslagsform av uttryck för den grundläggande uppgiften problematisk.

På några punkter finner Läronämnden dessutom att de föreslagna texterna riskerar att motsäga dokument tidigare antagna av Svenska kyrkan på nationell nivå. Det finns i motionerna läromässiga oklarheter inom exempelvis följande områden: diakonatets inriktning, gudstjänstens ställning, missionsteologi och traditionsförståelse.

Uppsala den 21 augusti 2013

På Läronämndens vägnar

Anders Wejryd, ordförande

Anne-Louise Eriksson, sekreterare

Närvarande: Ärkebiskop Anders Wejryd, ordförande, biskop Ragnar Persenius, biskop Martin Modéus, biskop Hans-Erik Nordin, biskop Thomas Söderberg, biskop Jan-Olof Johansson, biskop Antje Jackelén, biskop Per Eckerdal, biskop Esbjörn Hagberg, biskop Tuulikki Koivunen Bylund, biskop Hans Stiglund, biskop Sven-Bernhard Fast, biskop Eva Brunne, Anna Karin Hammar, Margarethe Isberg, Karin Johannessson, Fredrik Lindström, Jesper Svartvik och Kristin Zeiler.

Församlingens grundläggande uppgift

Till Organisationsutskottet

Kyrkorättsutskottets yttrande över motionerna 2013:1, 2013:2, 2013:3 och 2013:4

I motionerna föreslås att i kyrkoordningen införs en förklaring av kyrkans grundläggande uppgift. Förslagen innebär att varje del av den grundläggande uppgiften, gudstjänst, undervisning, diakoni och mission ska definieras i kyrkoordningen.

Det framgår inte av motionerna om avsikten är att de föreslagna texterna ska utgöra en del av inledningstexterna eller ingå som renodlade rättsregler eller bestämmelser i kyrkoordningen.

Kyrkorättsutskottet förutsätter dock att avsikten är att förklaringarna ska utgöra inledningstexter till avdelningen Gudstjänst eftersom det inte i någon av motionerna finns förslag till kyrkoordningstext med kapitel- och paragraf-numreringar.

Kyrkorättsutskottet erinrar om att församlingens grundläggande uppgift är en sammanhållen uppgift som innefattar att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Någon uppdelning av dessa i olika delar ska därför inte göras.

Inledningstexterna är till för att tydliggöra den teologiska reflektionens betydelse för kyrkoordningens innehåll och utformning. Avsikten är inte att de ska ha formen av detaljerade förklaringar.

De förslag till texter som finns i motionerna 2013:1–4 är omfattande och skulle, om de antogs, innebära att kyrkoordningen tyngdes med en stor mängd text. Det skulle göra den mer svårläst vare sig texten skulle ha karaktär av bestämmelser eller inledningstexter.

Under åberopande av vad ovan anförts avstyrker Kyrkorättsutskottet förslagen i motionerna 2013:1–4.

Slutligen konstaterar Kyrkorättsutskottet att det i samtliga motioner saknas datum för ikraftträdande.

Uppsala den 25 september 2013

På Kyrkorättsutskottets vägnar

Margareta Andersson, ordförande

Bengt Stigner, sekreterare

Beslutande: Margareta Andersson, ordförande, Vanja Björsson, Jan-Erik Forsberg, Mari Lönnerblad, Christina Andersson, Anki Erdmann, Mikael Härdig, Anna-Karin Westerlund, Johan Carlsson, Stig-Göran Fransson, Anders Roos, Thelma Olsson Bylin, Gunnar Bredin, Vivianne Wetterling och Anna Malmqvist.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Maria Lagerman, Carola Björkman, Louise Callenberg, Jörgen Silén, Lena Lindström, Anneli Rosén, Håkan Sunnliden och Hans Weichbrodt.

Biskop Martin Modéus har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Gudstjänstutskottets yttrande 2013:1y

Församlingens grundläggande uppgift

Till Organisationsutskottet

Gudstjänstutskottets yttrande över motionerna 2013:1, 2013:2, 2013:3 och 2013:4.

Gudstjänstutskottet har ombetts att yttra sig över de fyra motionerna 2013:1–4.

Gudstjänstutskottet ansluter sig till Läronämndens yttrande. Utskottet menar att motionerna ska avslås.

Uppsala den 26 september 2013

På Gudstjänstutskottets vägnar

Christina Eriksson, ordförande

Lena Bohman, sekreterare

Beslutande: Christina Eriksson, ordförande, Sofija Pedersen Videke, Nanna Tranströmer, Johan Blix, Maria Johansson Berg, Hans Ulfvebrand, Johan Lothigius, Anna-Sara Walldén, Sonja Grunselius, Fredrik Nilsson, Ola Isacson, Alve Svensson, Torbjörn Arvidsson, Christina Holmgren och Ylva Wahlström.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Anna-Karin Stråle Börjesson, Marie Nielsén, Arne Närström, Britt-Marie Danestig, Ingegerd Flock Andersson, Katarina Ramnerö Ödestad, Astor Karlsson, Birgit Ahlström, Mikael Mogren, Torvald Johansson, Margareta Viklund, Gerd Gabrielsson, Bengt Inghammar och Dag Sandahl.

Biskop Ragnar Persenius har deltagit i utskottets överläggningar.